

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

referitoare la Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului (Legea privind monitorizarea solului)

COM(2023) 416 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 2) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/352/08.11.2023,
Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1.- Senatul României constată că Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului (Legea privind monitorizarea solului) – COM(2023) 416 final – respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

Art. 2.- Senatul României

(1) Consideră că:

- a) asigurarea utilizării durabile a solurilor și a regenerării acestora ar contribui la consolidarea rezistenței alimentației și agriculturii europene - *Îmbunătățirea sănătății solului ar fi, de asemenea, esențială pentru prevenirea și gestionarea dezastrelor. Acest lucru este din ce în ce mai important pe măsură ce evenimentele meteorologice extreme induse de climă, cum ar fi secetele, inundațiile și incendiile de vegetație, devin o realitate frecventă în Europa;*
- b) propunerea va reduce costurile generate de degradarea solului și scăderea furnizării de servicii ecosistemice cauzate de aceasta - *Acest cost, estimat la aproximativ 50 miliarde EUR pe an, este suportat în prezent de populație în general și în special de fermieri și alți proprietari de terenuri. Eroziunea solului provoacă o pierdere anuală a productivității agricole de 1,25 miliarde EUR pe an în UE. Adoptarea crescută a practicilor de management durabil va menține sau va îmbunătăți fertilitatea solului, productivitatea și randamentele și poate reduce costurile prin disponibilitatea sporită a serviciilor ecosistemice și nevoia de mai puține inputuri;*
- c) fermierilor li se vor furniza date și cunoștințe privind starea solului lor, astfel încât să poată lua măsuri în cunoștință de cauză pentru a îmbunătăți starea de sănătate a solurilor lor;
- d) propunerea include mai multe elemente prin care Statele Membre pot ajuta fermierii să identifice cele mai potrivite practici în funcție de condițiile lor specifice - *Acestea*

includ identificarea practicilor de management durabil, accesul la instrumente financiare pentru a sprijini punerea în aplicare a managementului durabil al solului și accesul ușor la consiliere, activități de formare și consolidare a capacităților, printre altele, prin Misiunea Orizont Europa „O înțelegere a solului pentru Europa”. În plus, opțiunea voluntară pentru fermieri de a-și certifica sănătatea solului, printr-o schemă de certificare care va fi dezvoltată în sinergie cu certificarea de eliminare a carbonului, va conduce, de asemenea, la beneficii și noi oportunități, deoarece aceștia pot fi recompensați pentru administrarea unui sol bun și să primească sprijin financiar sau stimulente;

- e) *propunerea este foarte importantă pentru sectorul agricol al Uniunii - Aceasta stabilește anumite principii care trebuie respectate de Statele Membre atunci când definesc măsuri de gestionare durabilă și regenerare a solului în vederea obținerii unor soluri sănătoase în UE până în 2050, dar nu definește practici specifice de management care trebuie aplicate sau interzise. Aceste practici ar trebui, în schimb, să fie adaptate la nivel național de către Statele Membre, luând în considerare condițiile locale, climatice și socioeconomice specifice.*

(2) *Susține că:*

- a) *România trebuie să realizeze o evaluare a situației la nivel național a siturilor potențial contaminate sau contaminate ca urmare a activităților industriale trecute, dar și realizarea unui inventar național al acestora;*
- b) *și atrage atenția Executivului că trebuie să se realizeze investigarea preliminară, precum și investigarea detaliată și evaluarea riscurilor siturilor potențial contaminate, rezultatele urmând să fie introduse într-o baza de date care va constitui *Registrul Siturilor Contaminate din Romania*, așa cum prevede Programului de Dezvoltare Durabilă (PDD) 2021-2027 gestionat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.*

Art. 3.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din .. noiembrie 2023, cu respectarea prevederilor art. 76 alin (2) din Constituția României, republicată.

**Președintele Senatului
Nicolae-Ionel CIUCĂ**

București, .. noiembrie 2023
Nr. ..

SENATUL ROMÂNIEI	
Comisia pentru Afaceri Europene	
Nr. LXIII/	352
Data	08.11.2023

SENATUL ROMÂNIEI	
Nr. XXXVII /	1131
Data	9.11.2023

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

La

**Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului
privind monitorizarea și reziliența solului
(Legea privind monitorizarea solului)**

COM (2023) 416 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr.2, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării **Propunerii de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului (Legea privind monitorizarea solului), COM (2023) 416 final.**

Comisia a dezbătut prezenta propunere de directivă în ședințele din data de 31 octombrie a.c. și 7 noiembrie a.c, care s-au desfășurat în format hibrid, în conformitate cu articolul 137 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea examinării proiectului european, au fost analizate Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene, Nota Ministerului Afacerilor Externe și Punctul de vedere al Ministerului Mediului.

La dezbateri au participat reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe

Comisiilor permanente sesizate, respectiv Comisia economică, industriei și servicii și Comisia pentru muncă, familie și protecție socială nu au avut observații.

Descrierea propunerii

Solurile fertile au o importanță geostrategică deoarece ne asigură accesul pe termen lung la alimente suficiente, hrănitoare și accesibile ca preț. Lanțul de aprovizionare cu alimente este foarte interconectat și dependent la nivel mondial, iar Uniunea Europeană (UE) este un actor mondial important pe piețele alimentare internaționale. Solurile fertile reprezintă un atu esențial pentru producerea de hrană suficientă pentru populația lumii, care se preconizează că va ajunge la 9-10 miliarde de persoane în 2050. **Având în vedere că 95 % din alimentele pe care le consumăm sunt produse direct sau indirect folosind această resursă naturală finită prețioasă, degradarea solului are un impact direct asupra securității alimentare și a piețelor alimentare transfrontaliere.**

În lipsa unei gestionări durabile și a unor acțiuni de regenerare a solurilor, deteriorarea sănătății solului va fi un factor central în cadrul viitoarelor crize ale securității alimentare. **Între 60 și 70 % din solurile din UE sunt în prezent nesănătoase.** În plus, un miliard de tone de sol sunt distruse în fiecare an din cauza eroziunii, ceea ce înseamnă că stratul superior fertil rămas dispare rapid. Costurile asociate degradării solului sunt estimate la peste 50 de miliarde EUR pe an. Toate statele membre se confruntă cu problema degradării solului. Procesele de degradare continuă și se agravează. **Cauzele și efectele problemei depășesc frontierele naționale,** reducând capacitatea solului de a furniza aceste servicii vitale în întreaga UE și în țările învecinate. Acest lucru creează riscuri pentru sănătatea umană și pentru mediu, climă, economie și societate, inclusiv riscuri pentru securitatea alimentară, calitatea apei, un impact mai puternic al inundațiilor și al secetei, riscuri pentru producția de biomasă, emisii de dioxid de carbon și pierderea biodiversității. În context, Comisia Europeană a adoptat pe 5 iulie 2023 un pachet de măsuri pentru o **utilizare sustenabilă a resurselor naturale esențiale,** care va consolida, de asemenea, **reziliența sistemelor alimentare și a agriculturii din UE.**

Propunerea privind solurile oferă o **definiție armonizată a sănătății solului,** instituie un **cadru de monitorizare cuprinzător și coerent** și promovează **gestionarea sustenabilă a solului și reabilitarea siturilor contaminate.**

Propunerile vor stimula, de asemenea, **inovarea și sustenabilitatea,** prin facilitarea utilizării în condiții de siguranță a progreselor tehnice în materie de **noi tehnici genomice,** pentru a permite dezvoltarea unor culturi reziliente la schimbările climatice și reducerea utilizării pesticidelor chimice, și prin asigurarea unor semințe, **materiale de reproducere a plantelor și**

materiale forestiere de reproducere mai sustenabile, de mai bună calitate și mai diverse. În fine, noile măsuri propun totodată **reducerea risipei de alimente și de textile**, care va contribui la o utilizare mai eficientă a resurselor naturale și la o reducere suplimentară a emisiilor de gaze cu efect de seră în aceste sectoare.

Aceste măsuri vor aduce **tuturor beneficii economice, sociale, de sănătate și de mediu pe termen lung**. Prin asigurarea unor active naturale mai reziliente, noile norme sprijină în special persoanele care își asigură subzistența direct din resursele pământului și ale naturii. Ele vor contribui la **prosperitatea zonelor rurale, la securitatea alimentară, la o bioeconomie rezilientă și prosperă**, vor plasa UE în avangarda inovării și a dezvoltării și vor contribui la inversarea declinului biodiversității și la pregătirea pentru consecințele schimbărilor climatice

Propunerea referitoare la primul act legislativ al UE privind solurile oferă o **definiție armonizată a sănătății solului**, instituie un **cadru de monitorizare cuprinzător și coerent** și promovează **gestionarea sustenabilă a solului și reabilitarea siturilor contaminate**. Propunerea reunește în același cadru mai multe surse de date privind solul, combinând datele de eșantionare a solului din Studiul-cadru privind utilizarea și ocuparea terenurilor (LUCAS) cu datele stelitare Copernicus și cu date naționale și private. Obiectivul final este de a obține **soluri sănătoase în UE până în 2050**, în conformitate cu obiectivul UE de reducere la zero a poluării. Datele privind solul vor **sprijini inovarea și soluțiile tehnologice și organizaționale**, în special în practicile agricole. Ele îi vor ajuta pe fermieri și pe alți proprietari de terenuri să pună în aplicare cele mai adecvate metode de tratare și să crească fertilitatea și randamentul solului, reducând în același timp la minimum consumul de apă și de nutrienți. În plus, aceste date vor îmbunătăți înțelegerea tendințelor în materie de secetă, retenție a apei și eroziune, consolidând **prevenirea și gestionarea dezastrelor**. Solurile sănătoase și datele îmbunătățite oferă **oportunități suplimentare de venit pentru fermieri și gestionarii de terenuri**, care pot fi recompensați pentru agricultura carbonului, pot primi plăți pentru servicii ecosistemice sau pentru creșterea valorii solurilor sănătoase și a alimentelor produse pe acestea. Propunerea nu impune nicio obligație directă proprietarilor și gestionarilor de terenuri, inclusiv fermierilor.

Statele membre vor defini practici pozitive și negative pentru gestionarea solului. Ele vor defini, de asemenea, măsuri de regenerare pentru a readuce solurile degradate într-o stare bună de sănătate, pe baza evaluărilor naționale privind sănătatea solului. Aceste evaluări vor contribui, de asemenea, la alte politici ale UE, cum ar fi Politica Agricolă Comună și gestionarea apei.

Propunerea solicită, de asemenea, ca statele membre să abordeze riscurile inacceptabile pentru sănătatea umană și pentru mediu cauzate de contaminarea solului, pe baza principiului „poluatorul plătește”. Statele membre vor trebui să identifice, să investigheze, să evalueze și să curețe siturile contaminate.

Inițiativa este un element central esențial al Pactului ecologic european și un instrument de realizare a obiectivelor de politică ale UE, cum ar fi neutralitatea climatică, reziliența naturii și a biodiversității, reducerea la zero a poluării, sistemele alimentare durabile, sănătatea oamenilor și starea lor de bine. **Obiectivele propunerii sunt complementare cu cele ale Legii europene a climei și acționează în sinergie cu acestea.** Ele vor contribui la obiectivele UE de adaptare la schimbările climatice prin sporirea rezilienței UE, precum și la obiectivul acesteia de a asigura neutralitatea din punct de vedere climatic a Europei până în 2050.

Stocarea carbonului în sol constituie o parte esențială a acțiunilor necesare pentru obținerea neutralității climatice. Atingerea acestui obiectiv necesită acțiuni în mai multe domenii, cum ar fi eliminările de dioxid de carbon prin gestionarea durabilă a solului pentru a contrabalansa emisiile de gaze cu efect de seră care vor subzista în urma procesului ambițios de decarbonizare. Totodată, propunerea va contribui la obiectivele UE de adaptare la schimbările climatice, va spori reziliența UE și va reduce vulnerabilitatea sa la schimbările climatice, de exemplu prin mărirea capacității solurilor de a reține apa.

Propunerea este pe deplin complementară și în sinergie cu Regulamentul privind exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultura (LULUCF), astfel cum a fost revizuit recent în vederea adaptării la obiectivul de reducere a emisiilor nete cu 55 % până în 2030. Monitorizarea îmbunătățită și mai reprezentativă a solului va asigura, de asemenea, o mai bună monitorizare a politicilor puse în aplicare cu succes în sectorul LULUCF.

Prezenta propunere este în concordanță cu Strategia „De la fermă la consumator”, care vizează reducerea pierderilor de nutrienți cu cel puțin 50 %, veghind totodată să nu se înregistreze o deteriorare a fertilității solului. În plus, propunerea privind sănătatea solului va contribui la sporirea rezilienței sistemului alimentar din UE.

Propunerea sprijină eforturile depuse de sectorul agricol în cadrul PAC prin noile sale norme de mărire a performanței de mediu a sectorului agricol, aspect enunțat și în planurile strategice PAC pentru perioada 2023-2027. Această politică cuprinde câteva condiții obligatorii privind mediul și clima (condiții agricole și de mediu bune) pe care fermierii trebuie să

le îndeplinească pentru a primi sprijin pentru venit în cadrul PAC. Unele dintre aceste condiții sunt legate de practicile de gestionare a solului (cum ar fi practicile de limitare a eroziunii solului (de exemplu, gestionarea lucrărilor solului), acoperirea minimă a solului și rotația culturilor și se preconizează că vor contribui la menținerea sau îmbunătățirea sănătății solului în cazul solurilor agricole. PAC prevede, de asemenea, sprijin financiar pentru fermierii care se angajează să adopte practici specifice în materie de mediu și climă sau să realizeze investiții care urmăresc mai mult decât simpla îndeplinire a acestor condiții.

În conformitate cu planurile strategice PAC aprobate pentru perioada 2023-2027, până în 2027 jumătate din suprafața agricolă utilizată din UE va face obiectul unor angajamente care beneficiază de sprijin în vederea îmbunătățirii calității solului și a biotei, și care vor contribui la o mai bună gestionare a solului (cum ar fi reducerea lucrărilor solului, acoperirea solului cu culturi intermediare în perioadele sensibile sau rotația culturilor, folosind inclusiv culturi de leguminoase).

Prezenta propunere privind solul va stabili principii de gestionare durabilă aplicabile solurilor gestionate în Europa, inclusiv solurilor agricole. Totodată, va oferi statelor membre flexibilitatea de a aplica aceste principii după cum consideră oportun și de a alege modul în care să le integreze în planurile lor strategice PAC. Prezenta propunere va oferi, de asemenea, instrumente de îmbunătățire a monitorizării impactului instrumentelor de sprijin din cadrul PAC.

Propunerea este în concordanță cu propunerea de a transforma actuala Rețea de informații contabile agricole (RICA) într-o rețea de date privind durabilitatea agricolă (FSDN), propunere inclusă în Strategia „*De la fermă la consumator*”. Noua FSDN va urmări să colecteze date la nivel de fermă cu privire la durabilitate și să contribuie la îmbunătățirea serviciilor de consiliere pentru fermieri și la evaluarea comparativă a performanțelor fermelor. În urma transformării, noua rețea va da Comisiei Europene și statelor membre posibilitatea să monitorizeze la nivel de fermă dezvoltarea unor practici de agromediu specifice, inclusiv a unor practici de gestionare a solului.

Propunerea este în concordanță, de asemenea, cu alte obiective de politică ale UE care vizează asigurarea autonomiei strategice a Uniunii, cum ar fi cele din cadrul propunerii de act legislativ european privind materiile prime critice, care vizează asigurarea unei aprovizionări sigure și durabile cu materii prime critice pentru industria europeană, și ar trebui pusă în aplicare în consecință.

În urma examinării, membrii comisiei:

- **constată că:**

- propunerea se întemeiază *pe Art. 192 și 191 din Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene*, „Politica Uniunii în domeniul mediului contribuie la următoarele obiective: *conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului; ocrotirea sănătății persoanelor; utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale; promovarea pe plan internațional a unor măsuri destinate să contracareze problemele de mediu la scară regională sau mondială și în special lupta împotriva schimbărilor climatice.*”
- prezenta propunere de directivă **respectă subsidiaritatea și principiul proporționalității**, conform Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, art. 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

- **consideră că:**

- **asigurarea utilizării durabile a solurilor și a regenerării acestora ar contribui la consolidarea rezistenței alimentației și agriculturii europene;**

Îmbunătățirea sănătății solului ar fi, de asemenea, esențială pentru prevenirea și gestionarea dezastrelor. Acest lucru este din ce în ce mai important pe măsură ce evenimentele meteorologice extreme induse de climă, cum ar fi secetele, inundațiile și incendiile de vegetație, devin o realitate frecventă în Europa.

- **propunerea va reduce costurile generate de degradarea solului și scăderea furnizării de servicii ecosistemice cauzate de aceasta;**

Acest cost, estimat la aproximativ 50 miliarde EUR pe an, este suportat în prezent de populație în general și în special de fermieri și alți proprietari de terenuri. Eroziunea solului provoacă o pierdere anuală a productivității agricole de 1,25 miliarde EUR pe an în UE. Adoptarea crescută a practicilor de management durabil va menține sau va îmbunătăți fertilitatea solului, productivitatea și randamentele și poate reduce costurile prin disponibilitatea sporită a serviciilor ecosistemice și nevoia de mai puține inputuri.

– fermierilor li se vor furniza date și cunoștințe privind starea solului lor, astfel încât să poată lua măsuri în cunoștință de cauză pentru a îmbunătăți starea de sănătate a solurilor lor;

– propunerea include mai multe elemente prin care Statele Membre pot ajuta fermierii să identifice cele mai potrivite practici în funcție de condițiile lor specifice;

Acestea includ identificarea practicilor de management durabil, accesul la instrumente financiare pentru a sprijini punerea în aplicare a managementului durabil al solului și accesul ușor la consiliere, activități de formare și consolidare a capacităților, printre altele, prin Misiunea Orizont Europa „O înțelegere a solului pentru Europa”. În plus, opțiunea voluntară pentru fermieri de a-și certifica sănătatea solului, printr-o schemă de certificare care va fi dezvoltată în sinergie cu certificarea de eliminare a carbonului, va conduce, de asemenea, la beneficii și noi oportunități, deoarece aceștia pot fi recompensați pentru administrarea unui sol bun și să primească sprijin financiar sau stimulente.

– propunerea este foarte importantă pentru sectorul agricol al Uniunii;

Aceasta stabilește anumite principii care trebuie respectate de Statele Membre atunci când definesc măsuri de gestionare durabilă și regenerare a solului în vederea obținerii unor soluri sănătoase în UE până în 2050, dar nu definește practici specifice de management care trebuie aplicate sau interzise. Aceste practici ar trebui, în schimb, să fie adaptate la nivel național de către Statele Membre, luând în considerare condițiile locale, climatice și socioeconomice specifice.

• **susțin că:**

- România trebuie să realizeze o evaluare a situației la nivel național a siturilor potențial contaminate sau contaminate ca urmare a activităților industriale trecute, dar și realizarea unui inventar național al acestora;

- și atrag atenția Executivului că trebuie să se realizeze investigarea preliminară, precum și investigarea detaliată și evaluarea riscurilor siturilor potențial contaminate, rezultatele urmând să fie introduse într-o baza de date care va constitui *Registrul Siturilor Contaminate din România*, așa cum prevede Programului de Dezvoltare Durabilă (PDD) 2021-2027 gestionat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu unanimitatea

voturilor membrilor prezenți, formularea unui **Raport la COM (2023) 416 final**.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului Raport, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

